

SERMAYEDAR SINIFIN KRİZLE İMTİHANI

Aydınlık Gazetesi, 25 Ağustos 2018

Yıldırım Koç

Türkiye çok ciddi bir ekonomik kriz yaşıyor. Sermayedarların nesnel çıkarları bu krizde nasıl bir tavır almalarını gerektiriyor? Bu krizde sermayedarlar ne yapacak?

ECEVİT'İN ANTI-EMPERYALİST TAVRI

Türkiye 1978-1983 krizini yaşamaya başladığında iktidarda CHP vardı. Başbakan, rahmetli Bülent Ecevit idi. Bülent Ecevit, ABD emperyalizmine karşı açık tavır aldı. Ortadoğu'daki dengeler değişiyordu. İran'da Humeyni yandaşlarının eylemleri tırmanıyordu. ABD, Türkiye'ye Kıbrıs Barış Harekati sonrasında uygulamaya başladığı ambargoyu 12 Eylül 1978 günü kaldırarak, 1975 yılı Temmuz ayında el konan Amerikan üs ve tesislerinin kullanıma yeniden açılması için baskı yapmaya başladı. Ecevit Hükümeti, istenenlerin ancak bir bölümünü kabul etti. Ancak 1979 Ocak'ında Rıza Şah Pehlevi İran'dan kaçtı. Şubat başında da Humeyni İran'a döndü ve İran'da Amerikan emperyalizmine karşı bir iktidar oluştu. ABD'nin 1975 sonrasında İran üzerinden yapmaya başladığı istihbarat çalışması durdu. Türkiye'nin önemi daha da arttı. Ancak Ecevit direndi. Ayrıca 23 Haziran 1978 tarihinde Sovyetler Birliği ile İyi Komşuluk ve Dostça İşbirliği Siyasal Belgesi imzalandı.

ABD'NİN TEPKİSİ

ABD'nin tepkisi, Türkiye'nin döviz rezervlerinin hızla tükettirilmesi oldu. Ayrıca TÜSİAD devreye sokuldu. TÜSİAD, İran'daki yönetim değişikliğinin ardından 1979 Mayıs'ında gazetelere verdiği birer sayfalık ilanlarla Ecevit Hükümeti'ni yıpratma kampanyasına katıldı. Ayrıca piyasadan birçok mal çekildi. Ecevit Hükümeti 1979 Ekim ara seçimlerinden sonra istifa etti; ardından bir anda piyasada mallar bulunur oldu.

TÜSİAD'da örgütlü sermaye grupları, 1978 yılında, ABD emperyalizmi ile Ecevit Hükümeti karşı karşıya geldiğinde, milli çıkarlar doğrultusunda hareket etmedi.

GÜNÜMÜZDEKİ SINAV

Türkiye günümüzde ABD emperyalizmiyle mücadele ediyor. ABD emperyalizmi, silahlı girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine, ekonomik savaşı başlattı. Bugün bu ekonomik savaşın hedefinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk milleti ve Erdoğan Hükümeti var.

Özellikle büyük sermaye bir imtihandan geçiyor ve geçecek.

Büyük sermaye 1978 yılındaki gibi mi davranacak? Yoksa bu büyük ekonomik saldırı karşısında millici bir tavır mı takınacak?

Büyük sermayenin vereceği bu karar, ancak Türkiye'de sermayedar sınıfının nesnel çıkarlarının ciddi bir biçimde analiz edilmesiyle anlaşılabilir. Burada önemli olan belirli kuruluşlar adına yapılan açıklamalar değildir. Türkiye'de, yapılan açıklamalarla uygulanan politikalar arasında çok büyük farklılıklar olabildiğini biliyoruz. Ayrıca bir örgütün üst yönetiminin çeşitli gerekçe ve kaygılarla yaptığı bir açıklamanın, o örgütün üyeleri tarafından ciddiye alınıp uygulanacağı da kesin değildir. Örneğin, TOBB ve TÜSİAD, çeşitli kaygı ve düşüncelerle, bir tavır açıklayabilir. Ancak ekonomik sorunlar ve nesnel koşullar, bu örgütlerin üyelerini farklı uygulamalara zorlayabilir.

Bu nedenle, Türkiye'de sermayenin emperyalizmin bu ekonomik saldırısına karşı olası tavrını değerlendirebilmek için sermayenin nesnel durumunu incelemek gerekir.

İncelenmesi gereken birinci nokta, Türkiye'de doğrudan yabancı sermaye yatırımlarıdır. Bu yatırımların çok arttığını ve Türkiye ekonomisinde önemli bir yer işgal ettiğini biliyoruz.

İkinci nokta ise yerli sermayemizin emperyalist ülkelerle, o ülkelerin bankaları, finans şirketleri, ticari ve sınai kuruluşlarıyla ilişkileridir.

Bu noktalar ayrıntılı olarak incelenmeden, sermayenin bu sınavda nasıl yanıt verebileceğini bilmek mümkün değildir.